

LEGISLATIVNÍ ASPEKTY PROVOZU ZDRAVOTNICKÝCH ZAŘÍZENÍ

XXVIII. Mezinárodní konference
NEMOCNIČNÍ EPIDEMIOLOGIE A HYGIENA
26. dubna 2022

VYMEZENÍ TÉMATU

- ▶ Pracovní podmínky zaměstnanců (ve zdravotnictví)
  - právní východiska
  - úloha orgánů státní správy v ochraně veřejného zdraví – pracovních podmínek zaměstnanců
  - rizikové faktory práce ve zdravotnictví
  - úloha zaměstnavatele ve vytváření pracovních podmínek zaměstnanců
  - úloha útvarů nemocniční hygieny a pracovní podmínky zaměstnanců
  - řešení důsledků – nemoci z povolání

PRÁVNÍ VÝCHODISKA

- ▶ zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- ▶ vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče
- ▶ zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- ▶ zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- ▶ vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli
- ▶ nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů

KHS - ORGÁN STÁTNÍ SPRÁVY V OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ (§ 82 ZoOVZ)

- ▶ vykonávat státní zdravotní dozor nad dodržováním zákazů a plněním dalších povinností ....
- ▶ včetně ochrany zdraví při práci před riziky plynoucími z fyzikálních, chemických a biologických faktorů pracovních podmínek, z nepříznivých mikroklimatických podmínek
- ▶ z fyzické a duševní zátěže
- ▶ nad souvisejícími pracovními podmínkami včetně vybavení pracovišť
- ▶ rozhodovat na žádost zaměstnavatele / z moci úřední ve věcech kategorizace prací a stanovit rizikové práce
- ▶ .....

OPRÁVNĚNÍ A POVINNOSTI ORGÁNŮ OCHRANY VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ – KHS (§ 82 ZoOVZ)

- ▶ oprávnění vstupovat na pozemky, do provozoven, staveb a dalších prostor, je-li to nezbytné k výkonu oprávnění
- ▶ provádět měření a odebírat materiál a vzorky potřebné pro plnění úkolů
- ▶ pořizovat obrazovou dokumentaci o zjištěných skutečnostech
- ▶ nahlížet do dokladů, dalších písemností a záznamů dat, činit si z nich kopie a výpisy a požadovat písemná nebo ústní vysvětlení
- ▶ nahlížet do zdravotnické dokumentace vedené poskytovatelem zdravotních služeb včetně zdravotnické dokumentace zaměstnanců vedené poskytovatelem pracovnělékařských služeb a činit si z ní kopie a výpisy

RIZIKOVÉ FAKTORY PRÁCE VE ZDRAVOTNICTVÍ

- ▶ pracovní doba, směnný provoz a nepřetržitý provoz
  - ▶ psychická zátěž
  - ▶ fyzická zátěž a pracovní poloha
  - ▶ fyzikální faktory
  - ▶ zraková zátěž
  - ▶ chemické látky, alergeny, cytostatika
  - ▶ ionizující záření a neionizující záření
  - ▶ ...
-

ZAMĚSTNAVATEL (ZoOVZ)

- ▶ hodnocením zdravotních rizik
- ▶ výsledek hodnocení zdravotního rizika je podkladem pro řízení zdravotních rizik
- ▶ rozhodovací proces s cílem snížit zdravotní rizika
- ▶ kategorizace prací – I. – IV. kategorie
- ▶ nemoc / ohrožení nemoci z povolání - měření rizikového faktoru, protokol KHS
- ▶ ...

ZAMĚSTNAVATEL (§ 101 a násl. ZP)

➤ zaměstnavatel je povinen

- zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci
- vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky
- přijímat opatření k předcházení rizikům
- poskytnout zaměstnancům - osobní ochranné pracovní prostředky, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky, ochranné nápoje
- ...

SANKCE - ZAMĚSTNAVATEL

- ▶ nezajistí, aby pracoviště / pracovní podmínka pro zaměstnance odpovídala stanovenému hygienickému požadavku
- ▶ nezajistí ergonomické požadavky
- ▶ nedodrží stanovený postup při zjišťování rizikového faktoru pracovních podmínek
- ▶ nesplní povinnost pravidelně kontrolovat úroveň rizikového faktoru pracovních podmínek
- ▶ neposkytne zaměstnanci bezpečnostní přestávku
- ▶ nesplní povinnost poskytnout zaměstnanci na pracovišti ochranný nápoj
- ▶ nezajistí ochranu zdraví fyzické osoby zdržující se s jejím vědomím na jeho pracovišti před rizikem pro ochranu zdraví
- ▶ ...

ÚTVARY NEMOCNIČNÍ HYGIENY

Ochrana veřejného zdraví, bezpečí pacientů a **ochrana zdraví zaměstnanců**

- ▶ prevence rizik v problematice ochrany zdraví
- ▶ kontroly dodržování provozních řádů - hygienických a protiepidemických zásad
- ▶ návrhy kategorizací prací podle míry rizikových faktorů
- ▶ podporuje vytváření zdravého a bezpečného pracovního prostředí
- ▶ činnosti v ochraně zdraví při práci před nepříznivým působením faktorů pracovních podmínek, včetně vybavení pracovišť
- ▶ provádět měření a vyhodnocovat faktory pracovního prostředí rozhodujících o kvalitě pracovních podmínek
- ▶ ověřovat podmínky vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání

POŽADAVKY NA PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ (z. 309/2006 SB.)

- ▶ prostory určené pro práci, chodby, schodiště a jiné komunikace měly stanovené rozměry a povrch a byly vybaveny pro činnosti zde vykonávané
- ▶ pracoviště byla osvětlena, pokud možno denním světlem, měla stanovené mikroklimatické podmínky, zejména pokud jde o objem vzduchu, větrání, vlhkost, teplotu a zásobování vodou,
- ▶ prostory pro osobní hygienu, převlékání, odkládání osobních věcí, odpočinek a stravování zaměstnanců měly stanovené rozměry, provedení a vybavení,
- ▶ v prostorách zaměstnavatele byla zajištěna pravidelná údržba, úklid a čištění
- ▶ zaměstnanci nevykonávali činnosti jednotvárné a jednostranně zatěžující organismus
- ▶ ...

PODMÍNKY OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

(nař. vl. č. 361/2007 Sb.)

- **podmínky ochrany zdraví při práci:**

- s rizikovými faktory mikroklimatických podmínek
- s chemickými faktory a prachem
- s fyzickou zátěží
- s psychickou zátěží
- se zrakovou zátěží
- s biologickými činiteli

- ▶ **bezpečnostní přestávky při práci s rizikovými faktory**

- ▶ **hygienické požadavky na pracoviště a prostředí**

- na mikroklimatické podmínky na pracovišti
- na osvětlení pracoviště
- na prostory pracoviště
- práci se zobrazovacími jednotkami
- práci s biologickými činiteli
- na zásobování vodou

- ▶ vedoucí zaměstnanci jednotlivých útvarů zaměstnavatele
- ▶ pracovník pro BOZP zaměstnavatele
- ▶ lékař pracovně lékařských služeb zaměstnavatele
- ▶ **útvár nemocniční hygieny zaměstnavatele**

PRÁCE VSEDĚ S PC

- ▶ Psychická zátěž, změny nálad a emoce
- ▶ Zraková zátěž způsobená špatným světlem
- ▶ Zraková zátěž způsobená monitorem
- ▶ Syndrom RSI – poškození z opakovaného namáhání (syndrom karpálního tunelu, ...)

STATISTIKA SZÚ – r. 2021

- ▶ **nemoci** periferních nervů končetin charakteru úžinového syndromu z dlouhodobého nadměrného jednostranného přetěžování – syndrom karpálního tunelu 117krát (30/87, 27–63)
- ▶ **ohrožení nemocí** z povolání poškozením periferních nervů z dlouhodobé nadměrné jednostranné zátěže – lehký syndrom karpálního tunelu diagnostikován ve 40 případech

PRÁCE V SEDĚ S MINIMÁLNÍ CELOTĚLOVOU POHYB. AKTIVITOU, KANCELÁŘSKÉ PRÁCE, PRÁCE S PC

nař. vl., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

- lokální svalová zátěž
- pracovní poloha
- zraková zátěž
- hygienické požadavky na zobrazovací jednotky

Minimální opatření k ochraně zdraví při práci s celkovou fyzickou a lokální svalovou zátěží

- ▶ bezpečnostními přestávkami v trvání 5 až 10 minut po každých 2 hodinách

ROZSAH NÁHRADY ŠKODY A NEMAJETKOVÉ ÚJMY

- Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou nemocí z povolání
  - Ztráta na výdělku po dobu pracovní neschopnosti
  - Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti
  - Náhrada léčebných výdajů
  - Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění
  - Účelně vynaložené náklady spojené s léčením

ROZSUDEK NS 21 CDO 232/2017 ze dne 20.2.2018

- ▶ „...I když lze souhlasit s odvolacím soudem v tom, že právní předpisy počítají s tím, že existují práce, při kterých jsou překračovány hygienické limity (např. vibrací, nebo nadměrného jednostranného zatížení), a že zařazení zaměstnance na práce v třetí rizikové kategorii, při nichž jsou překračovány hygienické limity, proto nelze pokládat za porušení právní povinnosti zaměstnavatele, nelze přehlédnout, že v tomto směru žalobce porušení právních povinností žalované netvrdil.
- ▶ Porušení povinností žalované – jak výše uvedeno – totiž spatřoval (důvodně) v neplnění (neprovádění) opatření směřujících k předcházení ohrožení života a zdraví při práci, případně jejich přijímání ale nedodržování...“

ZÁVĚR

- Nejčastěji jsou zaměstnanci ve zdravotnictví vystaveni
  - ▶ infekčním faktorům, chemickým látkám, fyzikálním faktorům (ionizující i neionizující záření), psychické a fyzické zátěži
- Zaměstnavatel je povinen nastavit postupy, které rizika eliminují nebo alespoň minimalizují
  - ▶ důsledná kontrola
  - ▶ určení odpovědnosti
  - ▶ zvýšená pozornost v oblasti prevence

DĚKUJI ZA POZORNOST

JUDr. Alena Tobiášová, MBA
alena@tobiasova.cz

